

Innspill til ungdomsskolestruktur og skolebygg i Nesodden kommune

Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) på Bjørnemyr skole gir innspill til skolestruktur og skolebygg på vegne av foreldre og foresatte til de 208 elevene ved Bjørnemyr skole. I februar 2021 gjennomførte FAU en spørreundersøkelse hvor 139 foreldre og foresatte svarte. Anbefalingene i denne høringsuttalelsen baserer seg i stor grad på foreldreundersøkelsen, i tillegg til dialog med skoleledelsen, diskusjoner i FAU, diverse forskning og tilgjengelige rapporter, samt informasjon fremlagt under skolekonferansen i regi av Nesodden kommune 18. februar 2021.

Kommunen har utredet fire alternativ og ber nå om innspill fra innbyggerne. Vi i FAU er glad for muligheten til dele våre meninger med kommuneadministrasjonen. Vi mener imidlertid det er uheldig at rapportene som utreder alternativene ikke er tilgjengeliggjort i innspillperioden. Mangel på innsyn i hvilke vurderinger som er gjort, og hvilke muligheter og konsekvenser de medfører, gjør at vi kun kjenner til deler av det nødvendige grunnlaget for å kunne gi reflekterte og veloverveide tilbakemeldinger.

Vi utdyper innspillene våre på de neste sidene. Kort oppsummert er vår anbefaling som følger:

Ungdomsskolestruktur

Antall ungdomsskoler:

- FAU Bjørnemyr skole anbefaler å opprettholde **tre (3) ungdomsskoler** i Nesodden kommune. Vi anbefaler at disse er geografisk spredd i kommunen og fraråder en sentralisering Tangen-området.

Lokalisering i henhold til alternativene som ble presentert på konferansen 18. februar:

- FAU Bjørnemyr skole anbefaler å opprettholde dagens lokalisering med ungdomsskoler på **Tangenåsen, Alværn og Bakkeløkka**. Dette er **støttet av 91,5 prosent av foreldregruppen** i FAUs spørreundersøkelse. Vi fraråder sentralisering i Tangen-området.

Skolebygg

Størrelse:

- FAU Bjørnemyr skole anbefaler ungdomsskoler med **inntil fire (4) paralleller** per trinn.

Lokalisering:

- FAU Bjørnemyr skole anbefaler alternativ fire (4) presentert på skolestrukturkonferansen 18. februar; å rehabilitere **Alværn ungdomsskole** på Bjørnemyr.

Utearealer

- FAU Bjørnemyr skole anbefaler å **oppgradere utearealene på Alværn ungdomsskole**. Tilgjengelig uteareal bør være på 50 kvm per elev slik Helsedirektoratet anbefaler, minimum på 25 kvm som allerede vedtatt av kommunestyret høsten 2020.

Andre forutsetninger:

- FAU Bjørnemyr skole forutsetter at skolebygg og uteområder blir kraftig oppgradert/fornyset dersom kommunen velger å beholde Alværn ungdomsskole.
- FAU Bjørnemyr skole anbefaler at kommunen legger til rette for et tett samarbeid mellom Bjørnemyr skole, Alværn ungdomsskole og Nesodden idrettsforening for disponering av gymsaler, svømmebasseng og flerbrukshaller i området. Med det som en forutsetning mener vi det ikke vil være behov for å bygge nytt flerbruksanlegg i Bjørnemyrområdet.
- FAU Bjørnemyr skole oppfordrer kommunen til å videreutvikle det gode samarbeidet mellom skolene om faglig ressurser og fellestjenester, som helsesykepleier.

Hvorfor anbefaler vi dette?

FAU på Bjørnemyr skole ser fordeler og ulemper ved alle de ulike alternativene kommunen utreder. Vi er opptatt av en faglig sterk skole, der både elever og lærere har de beste forutsetninger for å utvikle seg. Skolestruktur og skolebygg må legge til rette for et godt læringsmiljø og innklima. Arealene, inne og ute, må ivareta både faglige og psykososiale forhold. Dette mener vi vil bli ivaretatt, om enn i noe varierende grad, i flere av kommuneadministrasjonens alternativer.

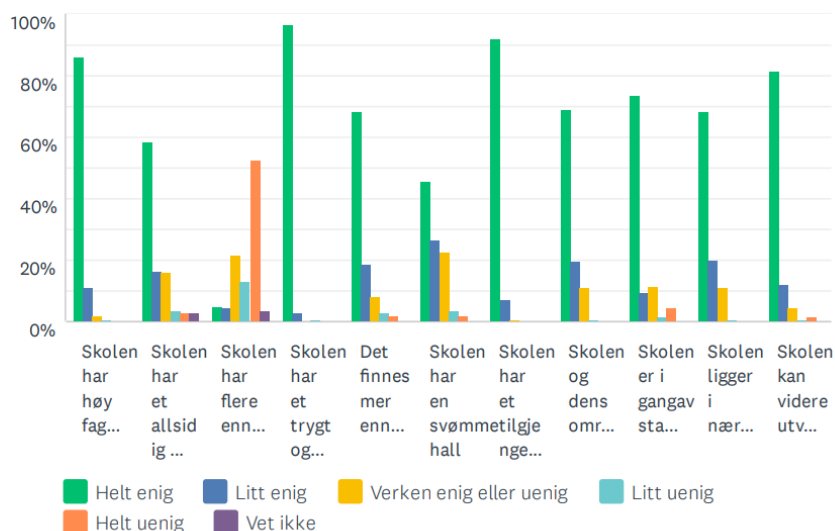
Vi er spesielt glad for at det er satt av ti (10) plasser til ungdom med spesielle behov i planene. Frem til nå har ikke kommunen hatt et tilbud til denne gruppen. De ti plassene er en nødvendighet videreføring av tilbudet som i dag gis på avdelingen Lillebjørn på Bjørnemyr skole.

Uten å ha sett skissene for hva som er utredet i de fire alternativene er det imidlertid krevende å gi konkrete innspill. Bakgrunnen for vår anbefaling til kommuneadministrasjonen baserer seg i stor grad på hvilket Nesodden vi ønsker, for oss og for barna våre.

I FAUs spørreundersøkelsen svarer foreldregruppen på hva som er viktig for dem i valg av ny skolestruktur. Av elleve påstander, vurdert på en fem-punktskala fra helt enig til helt uenig, utpeker fire påstander seg som spesielt viktig. 1) At skolen har et trygt og oversiktig miljø, 2) at den har et tilgjengelig og brukervennlig uteområde, i tillegg til at den har 3) høy faglig kvalitet og at den 4) kan videreutvikles som et møtested for barn og ungdom på Bjørnemyr.

SP1 I valg av ny skolestruktur for ungdomsskole på Nesodden, er det viktig for meg at

Besvart: 139 Hoppet over: 0

- Skolen har høy faglig kvalitet
- Skolen har et allsidig og inkluderende tilbud for barn med spesielle behov (en Storebjørn, tilsvarende Lillebjørn på barneskolen)
- Skolen har flere enn tre parallellklasser på hvert trinn
- Skolen har et trygt og oversiktig miljø
- Det finnes mer enn én ungdomsskole, slik at elevene har mulighet til å velge mellom ulike skoler
- Skolen har en svømmehall
- Skolen har et tilgjengelig og brukervennlig uteområde
- Skolen og dens områder kan bli brukt utenom skoletid
- Skolen er i gangavstand fra bosted
- Skolen ligger i nærheten av naturen
- Skolen kan videreutvikles som et møtested for barn og ungdom på Bjørnemyr

Skolestruktur – mer enn et valg om hvor ungdomsskolen skal ligge

FAU på Bjørnemyr skole anbefaler å opprettholde dagens struktur med tre ungdomsskoler, Tangenåsen, Alværn og Bakkeløkka - geografisk spredt nord, vest og sør i kommunen.

Dette handler om mer enn hvor skolen skal ligge. Dette handler om hvilket Nesodden vi ønsker å bo i. Sammen skaper vi det gode livet heter det i visjonen til Nesodden kommune, men er det gode livet å sentralisere alle tilbud og tjenester i Tangenområdet? Vi i FAU på Bjørnemyr ønsker at Nesodden skal være mer enn Tangen.

Foreldregruppen ved Bjørnemyr skole har en unison tilbakemelding til kommunen:

Bevar ungdomsskolen på Alværn!

Hele 91, 5 prosent av dem som svarte på FAUs undersøkelse ønsker å bevare Alværn ungdomsskole og Tangenåsen ungdomsskole for elevene på nordre Nesodden. Mange valgte også å understreke dette i fritekstfeltet:

- «Alværn ungdomsskole er svært viktig for nærmiljøet og MÅ beholdes!!».
- «Det at det er tilbud på denne siden av Nesodden er viktig for å holde barn og unge i et oversiktlig nærområde. Det er også viktig for Alværn som bygd å ha et samlingssted».
- «Alværn er et viktig samlingspunkt for grendekulturen på Nesodden. Det er også lettere å holde oversikt og følge opp ungdommene våre».
- «Nærskole på ungdomstrinn er viktig for ungdommene og for Bjørnemyr! Vi trenger Alværn for å beholde det gode nærmiljøet vårt samt at miljøet og skolen er såpass oversiktlige slik at lærerne ser og kjenner elevene».
- «Det er kjempeviktig å ha flere skoler å spille på for ungdommen!»

Bevar trygge, levende nærmiljø på Nesodden

En endring av dagens skolestruktur medfører at viktige lokale arenaer kan bli borte for barn og unge på Bjørnemyr. Dagens skolestruktur ivaretar mulighetene for å opprettholde fritidsaktiviteter for ungdommen i sitt nærmiljø. De samfunnsøkonomiske ringvirkningene ved å miste de små lokalsamfunnene på Nesodden, som inviterer til barnas utvikling i trygge, kjente omgivelser hvor de føler en sosial tilhørighet, kan være ødeleggende.

Trygge skoleveier er sentralt i kommunens trafiksikkerhetsarbeid. Målet er blant annet å skape gode holdninger til miljøvennlig transport og stimulere til fysisk aktivitet. Hver morgen går store deler av trafikken på Nesodden, både fra vest- og østsiden, i retning Tangen. Og i motsatt retning på ettermiddagen. Det er kjent at mange elever kjøres til og fra skolen og fritidsaktiviteter på skoleområdene. Ved å flytte ungdomsskolen bort fra Alværn, vil trafikkstrømmen øke på en allerede belastet strekning, i dag går denne trafikken mot strømmen. Det gjelder både i morgen-rushet og på ettermiddagene når fritidsaktivitetene gjennomføres. For dem som går og sykler kan også trafiksikkerheten bli redusert ved at trafikkbildet blir mer uoversiktlig når trafikken øker i et allerede belastet område.

Bjørnemyr er et boligområde i landlige omgivelser med nærhet til sjø, strand og skog, men likevel nært Oslo. Mange som bor i området har valgt å slå seg ned nettopp her, på grunn av beliggenheten og valgmulighetene det gir. Veien er kort til sentrum, men likevel lang nok til å oppleve å bo i et etablert, lite og trygt nærmiljø.

I spørreundersøkelsen gjennomført av FAU fremkommer det at friluftsområdet tilknyttet Alværn ungdomsskole er et mye brukt og etablert møtepunkt for innbyggerne på Bjørnemyr:

- Nærmest alle som svarte på undersøkelsen bruker uteområdene på Alværn til ett eller flere aktivitetsformål utenom skoletid.
 - 97% bruker skøytebanen på Alværn
 - 88% benytter seg av muligheten til å spille ballspill på fotballbanen
 - 78% bruker uteområdene på Alværn som et møtested for barn og ungdom
- 93,5% ønsker å videreutvikle Alværn skole som et møtested for barn og ungdom på Bjørnemyr og belyser den rollen skolen og dens tilknyttede uteområder har i å bygge et trygt og aktivt lokalmiljø for unge som da ikke trenger å bli kjørt eller ta buss til andre deler av Nesodden for å møtes.
- Det er et uttrykt ønske om å beholde den eksisterende samfunnsdemografien ved å bevare de lokale nærmiljøene, ikke sentralisere alt i et sentrum/tettsted.

Rus og utenforskap

Ungdata-undersøkelsen fra 2019 viste store utfordringer med ungdomsuro, alkohol og narkotika blant ungdommer på Nesodden. Undersøkelsen viser blant annet at hasjbruken er tre ganger så høy på Nesodden som resten av landet, og at 50 prosent av jentene i 10. trinn oppga at de har vært beruset det siste året.

FAU på Bjørnemyr skole er bekymret for at rusproblematikken vil kunne eskalere ytterligere ved å samle alle ungdommene på den nordre halvdel av Nesodden på Tangenområdet, hvor det allerede er en kjent utfordring med alkohol og rus blant mindreårige.

Innen en liten radius ligger i dag Tangenåsen ungdomsskole, Nesodden videregående skole og Steinerskolen, i tillegg til flere barneskoler. Vi ønsker ikke samle enda flere ungdommer i dette området, verken på Tangenåsen, i Røtterskogen eller på Berger.

Vi er også bekymret for at dersom ungdomsskolen skulle bli del av en 1.-10.-skole på Berger, i umiddelbar nærhet til barneskole og videregående skole, vil skillet mellom trinnene viskes ut. Vi frykter veien kan bli kort for barneskoleelevene å bli fristet inn i ungdomsmiljøet, eller at ungdomskoleelevene blir tidligere innlemmet i fest- og rusmiljøet på videregående.

Videre vil vi trekke frem ungdommens behov for et alternativ til skolen de går på. En av fire ungdommer på Nesodden oppgir at de er plaget av ensomhet. Mange opplever utenforskap, mobbing eller ønsker av andre grunner å bytte skole. For elevene på nordre Nesodden er det i dag mulig å bytte skole ved behov, fra Tangenåsen til Alværn eller omvendt. Om alle ungdomskoleelevene samles på Tangenåsen, vil denne muligheten falle bort, da reiseveien til Bakkeløkka blir uforholdsmessig lang. Risikoen er at elevene dropper ut av ungdomsskolen.

Skolestørrelse – maks inntil fire paralleller per trinn

FAU på Bjørnemyr skole anbefaler ungdomsskoler med **inntil fire (4) paralleller** per trinn. Vi fraråder kommuneadministrasjonens forslag om å slå sammen Tangenåsen og Alværn og etablere en storskole på Tangenåsen med åtte (8) paralleller per trinn. FAUs spørreundersøkelse viser at kun ni prosent ønsker en ungdomsskole med mer enn 3-4 parallellklasser per trinn. Følgende kommer frem i fritekstfeltet i undersøkelsen:

- «Storskole er ikke et alternativ dersom vi skal tenke på det beste for elevene»
- «Jeg er sterkt imot sammenslåing og storskole!»
- «Barn må bli sett og hørt. I en storskole blir de som sliter mer usynlige og lærerne mister oversikten.
- «Storskole, blir mer press for ungdommene på sosial og bli akseptert av andre og stor risiko av mobbing»

- «Overgangen fra barneskole til ungdomsskole er tøff for mange, så mange barn synes det er skummelt å begynne på en stor ungdomsskole. Dette er et kjent problem!»

På skolestrukturkonferansen 18. februar la kommunen frem oppsummering fra skolefaglig rapport:

«Med utgangspunkt i ulike studier hvor skolestørrelse har vært en av flere faktorer som har blitt undersøkt, er det begrenset grunnlag for å hevde at skolestørrelse isolert sett er avgjørende for elevers psykososiale forhold og faglige resultater».

Det er imidlertid en tendens at elevene føler seg mindre knyttet til de store skolene. En mindre oversiktlig skolesituasjon kan medføre at det blir mer krevende å ta tak i mobbing i en storskole. Det er relativt få studier som undersøker sammenhengen mellom skolestørrelse og læreres oppfatninger av skolemiljøet, men i studiene som finnes, føler lærerne noe mindre tilfredshet med læringsmiljøet i de større skolene enn i de mindre skolene (Asplan Viak 2015).

Samarbeid om fag og ressurser

Argumentene for sentralisering og storskole bygger ofte på mulighetene for faglig mangfold, med tilgang til større utvalg av ressurspersoner, enten faglig sett eller helsetjenesten. Dette er noe vi alle ønsker. Vi mener imidlertid at korte avstander mellom Alværn og Tangenåsen gjør at det er tilrettelagt for et godt samarbeid blant skolene i kommunen, som kan gi gode muligheter for en faglig god Nesodds skole samlet sett.

Det er ikke et forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse i seg selv og alene skaper økt faglig læringsutbytte for elevene (Arntsen, 2014). FAU mener derfor at det ikke kan argumenteres for et storskolealternativ på bakgrunn av elevenes læringsmiljø. Det bør i større grad vurderes hvor vidt ulike fagmiljøer kan utnyttes på tvers av skoler i hele kommunen.

På Bjørnemyr finnes i dag en flerbrukshall, en gymsal på Bjørnemyr skole i tillegg til gymsal og svømmebasseng på Alværn ungdomsskole. Barne- og ungdomsskolen har et godt samarbeid om Bjørnemyrhallen, noe som gjør at det ikke er behov for å bygge en ny flerbrukshall i området for skolebruk. Nesodden idrettsforening (NIF) og andre foreninger benytter også Bjørnemyrhallen til organiserte aktiviteter. Det samme gjelder svømmebassenget og uteområdene på Alværn. Dette bidrar bl.a. også til å snu trafikkstrømmen på Nesodden og avlaste et allerede tett trafikkert veinett.

Samarbeid om de mest sårbare elevene er særdeles viktig. Det er tegnet inn ti skoleplasser til ungdom med spesielle behov i kommunens alternativer. Det vil være en fordel for samarbeidet og overgangen mellom avdelingen, som tilvenning til ungdomsskole og kompetanseoverføring mellom pedagogene, om en Storebjørn-avdeling ligger i fysisk nærhet av dagens Lillebjørn på Bjørnemyr skole.

Utearealer

Høsten 2020 fattet kommunestyret vedtak knyttet til uteareal for skole:

Ved nybygg, rehabiliteringer og utvidelser av skoler på Nesodden skal tilgjengelig uteareal være på minst 25 kvm. 50 kvm, slik Helsedirektoratet anbefaler, bør være målet.

I læreplanen for grunnskolen fra 2020 henvises det til at en viktig faktor for grunnopplæringen er å utvikle naturglede og respekt for naturen. Dette tilsier at Nesodden kommune bør gi rom for å utvikle denne nysgjerrigheten i naturlige omgivelser, med tilknyttet grøntområder, slik det er rikelig av på Alværn, istedenfor lokalisering med stor grad av fortettet bebyggelse på Tangen hvor kunstige uteområder vil bli kreert i form av for eksempel takterrasser.

Det er viktig med miljøvennlig bruk av natur som utearealer i stedet for å bygge «kunstige» parker som skal fungere som grønne utearealer. Dette er også helsefremmende, på denne måten får ungdom kontakt med naturen i dens «native» form. Mindre kontakt med naturen anses som en av årsakene til sivilisasjons sykdommer (f. eks. allergi). For foreldregruppen på Bjørnemyr svarer 68 prosent at det er viktig at skolen ligger i nærheten av naturen.

Resultatet av FAUs spørreundersøkelse i 2021, støtter også Norconsults funn fra intervjuer av elever og lærere i forbindelse med rapporten «Skolefaglig kunnskapsgrunnlag for vurdering av ungdomsskolestruktur» i desember 2019. Der fremkommer det bl.a. at:

- Elevene ønsker et uteområde med tilrettelegging for ulike aktiviteter i friminuttet og trekker bl.a. frem basketballbanen som ligger sentralt i skolegården som et godt eksempel.
- Lærerne på Alværn synes utearealet er et godt og oversiktlig med mange funksjoner og verdifull natur og skog tett på. Skolen samarbeider mye med To gård og Steilene om uteskoletilbud, og bruker også Alværnstranda til naturfagsprosjekter, bærekraftprosjekter o.l. Ønsker å videreføre aktiv bruk av utearealene

Uteområdene på Alværn Ungdomsskole er i dag lite variert, hovedsakelig ballspill, fotball/skøytebane. Dersom Alværn skal bestå, er det behov for å utvide tilbudet slik at skolen i enda høyere grad kan bli brukt som et møtested for barn og unge. I spørreundersøkelsen fremkommer det bl.a.:

- 90% av de som svarte mener en ungdomskafe kan være viktig for barn og det lokale nærmiljøet på Bjørnemyr
- 89% ønsker seg en klatrevegg
- 76% ønsker seg uteområde med opphold under tak

I fritekstfeltet trekkes det frem «å øke mulighetene for at skolen skal bli tilgjengelig og mulig å bruke for flere aldersgrupper og organisasjoner også utenfor skoletiden. Dette gjelder også spesialrom, kantine, auditorium, bibliotek osv.».

[Pusse opp eller bygge nytt? Klima- og miljøvurdering](#)

Standarden på bygningsmassen og utearealer på Alværn ungdomsskole er ikke forenelig med fortsatt undervisning i årene fremover. Skal ungdomsskolene fortsatt ligge på Alværn er det store behov for oppgradering og bedre tilrettelegging av både bygningsmasse og utearealer. Skal ungdomsskolen ligge på Tangenåsen, Røtterskogen eller på Berger, vil det være behov for å bygge nytt.

Nesodden kommune har vedtatt mål om å redusere utslipp av klimagasser med 65 prosent i 2030, sammenlignet med utslipp i 2017. I følge SINTEF, er det hovedsakelig mer klimavennlig å rehabilitere eksisterende bygg framfor å bygge nytt.

Nytt ungdomsskolebygg på ny lokasjon, som i Røtterskogen eller på Berger, vil innebære ytterlige miljøpåvirkninger som arealendringer og tap av biologisk mangfold. Nytt bygg på Tangenåsen går på bekostning av elevenes uteareal og konsekvensene sentralisering og storskole kan medføre.

For oss er det beste alternativet åpenbart:

Rehabiliter bygningsmasse og utearealer på Alværn ungdomsskole.

Med vennlig hilsen,
FAU Bjørnemyr skole

v/ arbeidsgruppen: Anniken Skou, Silje Digerud, Izabela Todros Dawda og Anne Daae Sæle

Referanser

Arntsen 2014: [Kommune- og skolestørrelse i et kvalitetsperspektiv \(slideshare.net\)](#)

Asplan Viak 2015 : [SAMMENHENG MELLOM SKOLESTØRRELSE OG KVALITET. Av Tone H. Sollien, Asplan Viak - PDF Gratis nedlasting \(docplayer.me\)](#)

Læreplanverket: [1.5 Respekt for naturen og miljøbevissthet \(udir.no\)](#)

Ungdata-undersøkelse Nesodden: [Nyheter, nesodden | Ungdata-undersøkelsen understreker ungdomsuro \(amta.no\)](#)